

El meló podrit de la transició

La majoria de la gent es va adaptar ràpidament a la nova situació. Mort Franco, semblava que tots podíem jugar lliurement en el gran tauler. No era això la democràcia? Qualsevol pot fer-se ric si és prou intel·ligent. Compte, no confondre: "qualsevol", no tots. Les bombolles es succeïen unes a les altres i al seu interior, no s'estava malament. El meu pis hipotecat, per exemple, pujava de valor. Guanyaven els de sempre, és cert, però de les estovalles es podien picotejar sempre algunes engrunes. Hi va haver molts que, no obstant això, no es van adaptar a la nova marca Espanya amb destí en l'universal. Per exemple, Pepe Martínez, exiliat i promotor de l'editorial Ruedo Ibérico, que poc després de retornar va posar el seu cap en el forn de la cuina per asfixiar-se. En els diaris van assegurar que no va saber entendre el canvi produït. D'altres van morir a causa de l'heroïna i alguns van haver de posar la mort dins seu perquè la seva vida no esclatés. Hi va haver qui, simplement, va viure com un estranger en el seu propi lloc de treball. Érem anomalies perquè sabem que la història podia haver estat una altra. Se'ns feia difícil seguir vivint com si no haguéssim vist que hi havia una *altra* manera

de viure. Il·lusos, somiadors, "No us adoneu que no hi ha una altra possibilitat donada la correlació de forces?", assegurava el reformisme obrer. El reformisme del capital, per la seva part, tenia molt clara la necessitat d'introduir canvis: "*Cal una democràcia sense exclusions, perquè els exclosos tenen força per bloquejar la situació*" (Pere Duran Farrell, President de Gas Natural). J. M. de Areilza, ministre amb Arias Navarro, era encara més explícit quan afirmava: "*Cal fer alguna cosa perquè, o acabem en cop d'Estat de la dreta, o la marea revolucionària acaba amb tot.*"

El reformisme del capital i el reformisme obrer es van casar a la catedral beneïts per tots els que de veritat manen. La clau de volta de la transició va ser la monarquia. Segurament a la classe treballadora ja li estava bé. Sindicats de classe, partits d'esquerra, eren instruments per negociar el preu de la força de treball. En el fons, la classe treballadora va acceptar ser un mer grup de pressió intern, un lobby amb els seus interessos, i va ser senzillament desarticulada quan el seu antagonisme va deixar de ser útil com a motor per al desenvolupament. La història de la transició postfranquista és molt simple: empena per la lluita obrera, el capital es va imposar a si mateix la reforma

que necessitava, i alhora, temia. La dictadura es va transformar en "allò democràtic" i nosaltres, els ciutadans, ens convertíem en peces de la nova maquinària. Fins que el desbocament de la pròpia realitat capitalista va efectuar la crítica més radical que mai abans haguéssim pogut somiar. *Tot el que era sòlid va començar a esvair-se en l'aire.* El sistema de partits es va convertir en un gos abandonat ple de puces. La monarquia en un iot perdut en alta mar a punt de naufragar pel pes de les seves mentides. Els bancs que ja no tenien diners van començar a perbocar merda. I la pilota de handbol llançada per Urdangarin es va transformar en un meló. Un polític nacionalista fidel servidor de l'ordre va afirmar recentment que es negava a obrir el "meló" del debat sobre la monarquia. Tenia tota la raó. No es pot obrir un meló podrit on hi conviuen polítics corruptes, empresaris estafadors, policies que torturen i tertulians a sou. No es pot regenerar, cal llençar-lo. Així és com comença una nova conjuntura. Aquesta vegada no tenim res: ni horitzons, ni subjectes polítics... som lliures. Lliures per poder inventar a partir de la força de l'anonimat. I els que estàvem a l'aguait, tot i els drames diaris que es claven en nosaltres, sentim una immensa alegria en constatar que *un món s'ensorra...*